

แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๖

ของกรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ ได้กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง และมาตรา ๑๖ วรรคสอง ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบาย การปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้ และรายจ่าย และทรัพยากรอื่นที่จะต้องใช้จ่าย

กรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) นโยบายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) โดยได้ถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงฯ และแผนปฏิบัติการราชการของกรมฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง มาสู่แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพและรายได้ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตร

กันยายน ๒๕๖๕

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ ๑ ความสอดคล้องกับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง	๒
บทที่ ๒ แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร	๗
วิสัยทัศน์	๗
พันธกิจ	๗
อำนาจหน้าที่	๗
เป้าหมาย	๗
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๘
กลยุทธ์	๘
กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร	๘
กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต	๙
กลยุทธ์ที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร	๑๔
กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑๗
กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ	๑๘
บทที่ ๓ โครงการกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๖	๒๐
- รายละเอียดโครงการและงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๖๖	๒๑
ที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับงบประมาณ	
- ความเชื่อมโยงของโครงการส่งเสริมการเกษตรกับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๒๘

บทที่ ๑

ความสอดคล้องกับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

๑. ความสอดคล้องกับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีความสอดคล้องกับแผนทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) แผนระดับ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (๒) แผนระดับ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๓) แผนระดับ ๓ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ รวมทั้งนโยบายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ของสหประชาชาติ โดยแต่ละแผนมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) *ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)* (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) *การเกษตร (หลัก)* (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๑.๓ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

(ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งหวังให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี และเพื่อผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดย (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาบนพื้นฐานของแนวคิดที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ (๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) แนวคิด Resilience (๓) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ และ (๔) โมเดลเศรษฐกิจ BCG วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมีเป้าหมาย จำนวน ๕ ประการ ประกอบด้วย (๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และ (๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ และได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนาจำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘ขจัด’ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งประกอบไปด้วย ๑๓ หมุดหมาย โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๙ หมุดหมาย ได้แก่ (๐๑) ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (๐๒) ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน (๐๕) ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค (๐๗) ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีคุณภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ (๐๘) ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน (๐๙) ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม (๑๐) ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ (๑๑) ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (๑๓) ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๑.๔ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” ประกอบด้วย ๕ เป้าหมาย คือ (๑) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น (๒) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (๓) รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น (๔) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น (๕) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประเด็นพัฒนามี ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร (๒) ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร (๓) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร (๔) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (๕) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร

๑.๕ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

มุ่งเน้นการพัฒนาภายใต้ ๔+๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากร

ชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกจตุภาคี ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์คือ “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเกี่ยวข้องในทุกยุทธศาสตร์

๑.๖ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

องค์การสหประชาชาติ ได้จัดทำวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (post-2015 development agenda) มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งขจัดความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๓) ซึ่งครอบคลุม ๓ เสาหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างมิติต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย ๑๖๙ เป้าประสงค์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๙ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ **เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน (หลัก)** เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันเรื่องน้ำ และการสุขาภิบาลให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีประสิทธิภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกที่ยั่งยืน จัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียดiversity ความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๗ นโยบายรัฐบาล

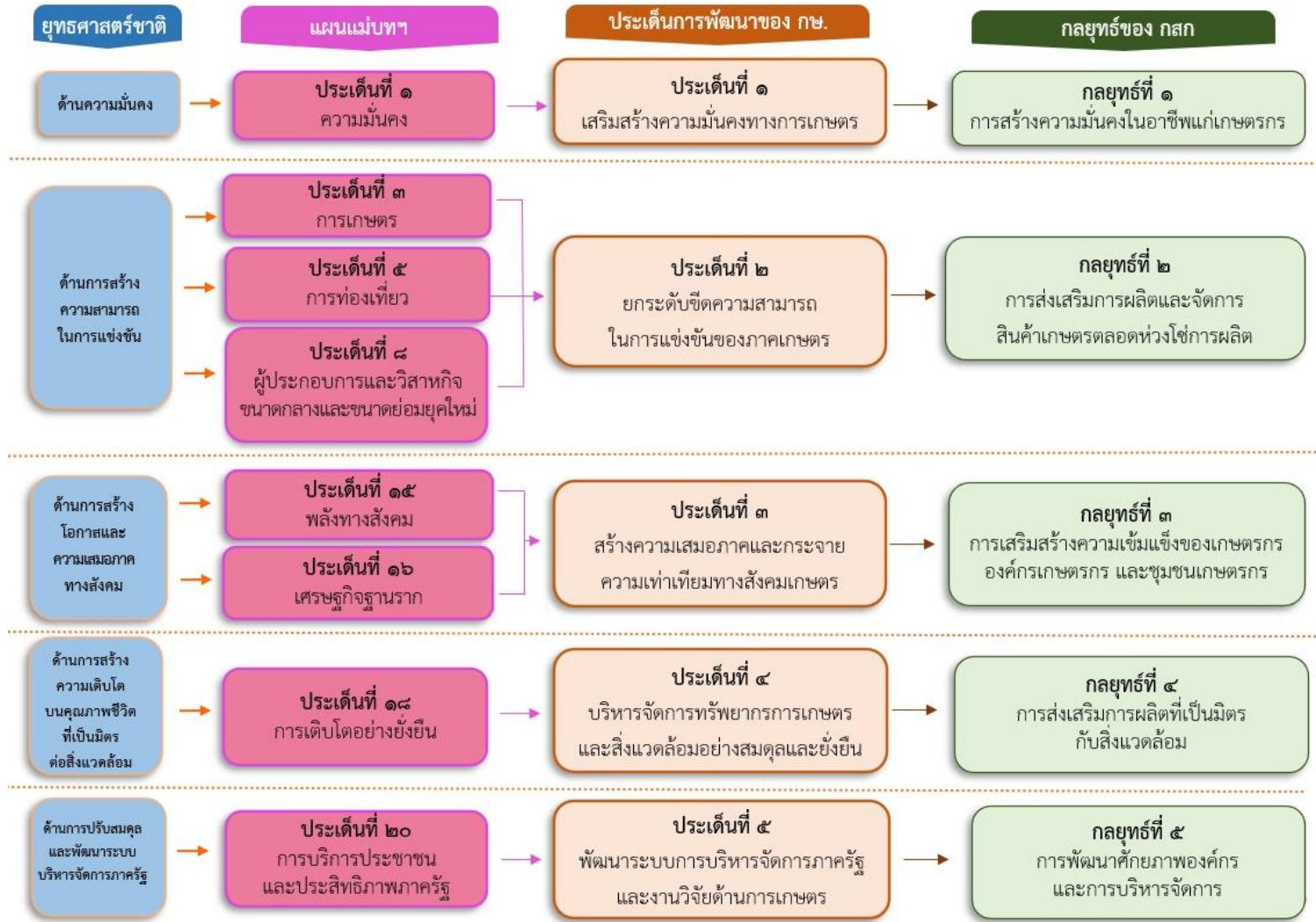
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑) **นโยบายหลัก ๘ ด้าน** ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจาย

ความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒) นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

ความเชื่อมโยงของภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตร กับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

บทที่ ๒

แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

วิสัยทัศน์

เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น

พันธกิจ

- (๑) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร โดยยึดหลักตลาดนำการผลิต
- (๓) ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน

อำนาจหน้าที่

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗
 ข้อ ๒ ให้กรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา กำหนดมาตรการและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และการให้บริการทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
- (๓) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร
- (๔) ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร
- (๕) ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
๓. เกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๒. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
๓. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐
องค์กรเกษตรกรเป็น Smart Group ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
เกษตรกรเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๔๒,๓๐๐ ราย

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร
- กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
- กลยุทธ์ที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร
- กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร

เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

ส่งเสริมและพัฒนาแก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารบริโภคลดรายจ่าย และสร้างรายได้แก่ครัวเรือน โดยยึดหลักการพัฒนาเชิงพื้นที่ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และพัฒนาความต้องการของเกษตรกรและชุมชน และส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงในอาชีพและรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๑.๒ ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีรายได้ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ให้สูงกว่าเกณฑ์ จปฐ. (๓๘,๐๐๐ บาท/ปี) รวมทั้งส่งเสริมการทำเกษตรแก่กลุ่มชาติพันธุ์ให้มีอาหารบริโภคลดรายจ่ายในครัวเรือนมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้อย่างมีความยั่งยืน และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓ ยกระดับการผลิตและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตร

ส่งเสริมและสนับสนุนการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ส่งเสริมการอนุรักษ์และขยายพันธุ์พืชที่มีศักยภาพ และส่งเสริมการตลาดและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายที่ดีจากชายแดนใต้

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

เป้าหมาย

๑. สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๒. สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๓. สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๔. มีการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนที่พัฒนาสินค้าและบริการจากฐานชีวภาพเพิ่มขึ้น
๕. สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๖. สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๗. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น
๘. ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
๙. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น
๑๐. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น
๑๑. วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น
๑๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔
๒. มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓
๓. มูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศ แมลงเศรษฐกิจ และสินค้าเกษตรจากฐานชีวภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
๔. วิสาหกิจชุมชนที่พัฒนาสินค้าและบริการจากฐานชีวภาพมีการจัดตั้งเพิ่มขึ้น จำนวน ๒๓๑ แห่ง
๕. มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔
๖. มูลค่าผลผลิตของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔
๗. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
๘. มูลค่าผลผลิตของสินค้าเกษตรสำคัญเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
๙. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐
๑๐. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๒
๑๑. วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕
๑๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ ส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สร้างความโดดเด่นของสินค้าในแต่ละพื้นที่ สร้างเรื่องราวแหล่งกำเนิดของสินค้า (Story) สร้างตราสินค้า (Brand) สนับสนุนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการตลาดเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและชุมชน รวมทั้งรวบรวมพันธุ์พืชพื้นถิ่น ผลิตและขยายพันธุ์ และกระจาย

สู่เกษตรกรเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและเพื่อการอนุรักษ์ ตลอดจนพัฒนาฐานข้อมูลพันธุ์พืชพื้นถิ่น เพื่อเป็นฐานในการสนับสนุนการพัฒนาและวางแผนการดำเนินงาน

๒.๒ ส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัย

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร ให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน ทั้งมาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ ฮาลาล และมาตรฐานอื่น ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พัฒนาระบบการตรวจรับรองแบบกลุ่มและรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าสู่ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าได้มากขึ้น ส่งเสริมจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย และการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อทดแทนสารเคมีทางการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน

๒.๓ ส่งเสริมเกษตรกรชีวภาพ

ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยเฉพาะสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรและการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เพื่อประกอบกิจการในการสร้างมูลค่าและใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การนำกลับมาใช้ใหม่ ใช้เป็นปัจจัยในกระบวนการผลิต และผลิตพลังงานชีวมวล เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช และเชื้อจุลินทรีย์ นำไปสู่การผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ และขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตร จากฐานชีวภาพอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา

๒.๔ ส่งเสริมเกษตรกรแปรรูป

ส่งเสริมให้เกษตรกรแปรรูปสินค้าเกษตรโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญา เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อควบคุมคุณภาพ ยืดอายุของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร และวัตถุดิบให้มีคุณภาพ และเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๕ ส่งเสริมเกษตรกรอัจฉริยะ

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการทำการเกษตรสมัยใหม่และการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ ตั้งแต่ระดับการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นพื้นฐาน จนถึงขั้นสูงสุดตามศักยภาพของเกษตรกร ส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการผลิต การตลาด การจัดการการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทดแทนแรงงานที่ลดลงและการเข้าสู่สังคมสูงอายุ ควบคู่กับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล และฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนและปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรได้มากขึ้น ทั้งกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรรายบุคคล โดยกลุ่มเป้าหมายหลักคือแปลงใหญ่ Smart Farmer / Young Smart Farmer และเครือข่ายในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญ ในการกระจายเทคโนโลยีและขยายผลการดำเนินงานสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ

๒.๖ ส่งเสริมการพัฒนากระบวนนิเวศการเกษตร

เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทรัพยากรดิน การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรและสารสนเทศทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิต สอดคล้องกับการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - map) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็ง สร้างเครือข่ายและพัฒนาระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล สารสนเทศทางการเกษตร ใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและศูนย์เครือข่ายในชุมชน ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิตและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสียตลอดจนพัฒนาการผลิตเกลือทะเลไทยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๒.๗ ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต มีเป้าหมายในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพการตลาด และการบริหารจัดการ มุ่งเน้นพัฒนาระดับแปลงใหญ่ด้วยเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ การเชื่อมโยงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร รวมทั้งมีการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายแปลงใหญ่ และเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกลไกหลักในการปรับเปลี่ยนภาคการเกษตรเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่

๒.๘ เร่งรัดการผลิตและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

เร่งรัดส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งสมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและเสริมสุขภาพ เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกชนิดของสมุนไพรที่มีศักยภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด การใช้พันธุ์ดี การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษา ส่งเสริมการแปรรูปขั้นต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เชื่อมโยงด้านการตลาดผ่านช่องทางต่าง ๆ และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น การแพทย์แผนไทย อุตสาหกรรมยา อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องสำอาง สปา เป็นต้น โดยกลุ่มเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรในเชิงการค้าได้แก่ กลุ่มแปลงใหญ่สมุนไพร และวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังส่งเสริมครัวเรือนเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของสมุนไพรไทย ถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมให้ขยายการผลิตและใช้ประโยชน์สมุนไพรในชีวิตประจำวันในลักษณะของการ “กินอาหารเป็นยา” และให้มีการ “กิน ดีม ไซ้” ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสุขภาพและสร้างภูมิคุ้มกันร่างกาย โดยดำเนินการผ่านกลไกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ตลอดจนส่งเสริมการขยายพันธุ์สมุนไพรพันธุ์ดี การรวบรวมและขยายพันธุ์สมุนไพรประจำท้องถิ่น และสร้างกลไกในการกระจายพันธุ์สมุนไพรสู่เกษตรกรในวงกว้าง

๒.๙ เร่งรัดการผลิตและส่งเสริมการใช้พืชพันธุ์ดี

เร่งรัดการผลิตและส่งเสริมการใช้พืชพันธุ์ดีแก่เกษตรกร โดยใช้ศักยภาพของศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรให้เป็นแหล่งผลิตพืชพันธุ์ดี ทั้งเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการของเสริมการเกษตรจำหน่ายให้แก่เกษตรกร หน่วยงาน และบุคคลทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนให้แก่เกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ

และได้รับความเสียหายให้สามารถฟื้นฟูและประกอบอาชีพการเกษตรต่อไปได้ ตลอดจนรวบรวม ขยาย และส่งเสริมการใช้พันธพืชพื้นถิ่น สนับสนุนและจัดระบบให้มีการแลกเปลี่ยนและกระจายพันธพืชพื้นถิ่นของชุมชน ทั้งเพื่อการอนุรักษ์ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และเป็นฐานการผลิตของภาคการเกษตรให้มั่นคงและยั่งยืน

๒.๑๐ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ

ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และการจัดการผลผลิต จัดทำ Value Chain ของสินค้าเกษตรสำคัญ โดยพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งกิจกรรมต้นทาง กลางทาง และปลายทาง กำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาแต่ละสินค้า อย่างชัดเจน รวมทั้งเกษตรกรเป้าหมายและกลไกการขับเคลื่อนในแต่ละระดับ บูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

๒.๑๑ พัฒนาวีสาหกิจชุมชนให้เป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ

ส่งเสริมและพัฒนาวีสาหกิจชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย พัฒนาให้เป็น Smart Group สามารถบริหารจัดการกลุ่ม ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเชื่อมโยงตลาด ในรูปแบบต่าง ๆ พัฒนายกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการเชิงธุรกิจที่มีศักยภาพ สามารถขยายขอบเขต การประกอบกิจการ ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน และเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากและสร้างความมั่นคงแก่ภาคการเกษตร

๒.๑๒ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน และพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ โดยต่อยอดจากฐานการผลิตภาคการเกษตร และสร้างมูลค่าจากทรัพยากรในชุมชนและวิถีชีวิต ของชุมชนเกษตร พัฒนาเกษตรกรและชุมชนให้สามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/เชิงสุขภาพ กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว รูปแบบอื่น ๆ ในพื้นที่ รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียง บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน ซึ่งจะช่วยเพิ่ม ช่องทางและโอกาสทางการตลาดแก่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ ของชุมชนอย่างยั่งยืน

๒.๑๓ ส่งเสริมการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรด้วย BCG Model

ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ประกอบด้วย การส่งเสริมเศรษฐกิจ ชีวภาพ (Bio-Economy) โดยส่งเสริมการใช้พืชพันธุ์ดี ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในกระบวนการ ผลิต ยกกระตือรือร้นการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญา ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง มีคุณภาพได้ มาตรฐาน แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงตลาด ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยลดของเหลือทิ้งในกระบวนการผลิต นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหรือวัสดุปรับปรุงดิน และสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุ เหลือใช้ทางการเกษตร และส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) โดยใช้กระบวนการผลิตที่มุ่งเน้น ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า และลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้ง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพและเกษตรกรรุ่นใหม่ด้านนวัตกรรมเกษตร และพัฒนา อาสาสมัครเกษตรให้เป็นตัวคูณในการกระจายเทคโนโลยีสู่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ โมเดลเศรษฐกิจ BCG จะทำให้ภาคการเกษตรปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบการผลิตที่ยั่งยืนมากขึ้น เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างสมดุล และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อนระบบการเกษตรของประเทศสู่ ๓ สูง คือ ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และรายได้สูง

๒.๑๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

ส่งเสริมและพัฒนายกระดับการเกษตรในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน มูลค่าสูง ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ รวมทั้งเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๑๕ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชนให้เป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางการเกษตร การถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการประกอบอาชีพการเกษตร ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาการ เพื่อนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรมาถ่ายทอดสู่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น และกำหนดแนวทางส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เชื่อมโยงกับระบบการทำงานส่งเสริมการเกษตรในแต่ละพื้นที่ ดำเนินการผ่านศูนย์เรียนรู้และเครือข่ายในพื้นที่ อาทิ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ศูนย์บ่มเพาะ Young Smart Farmer เป็นต้น รวมทั้งเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เพื่อนำไปสู่การพัฒนายกระดับภาคการเกษตร สนับสนุนการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

๒.๑๖ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศ

ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการด้านการเกษตรต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ ทั้งกรอบทวิภาคี พหุภาคี และองค์การต่างประเทศต่าง ๆ และส่งเสริม/สนับสนุนการจัดแสดงสินค้า เพื่อประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรของไทยให้เป็นรู้จักและยอมรับของผู้บริโภค ในต่างประเทศ และเพิ่มโอกาสทางการตลาด รวมทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่และเกษตรกรให้มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการเกษตรต่างประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ของเกษตรกร และขยายความร่วมมือระหว่างกันในการพัฒนาการเกษตร ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs)

กลยุทธ์ที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาตามโครงการพระราชดำริและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรกรสูงวัยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๓. ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น
๔. Young Smart Farmer และ Smart Farmer มีจำนวนเพิ่มขึ้น
๕. องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น
๖. คราวเรือนเกษตรกรมีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เกษตรกรน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
๒. เกษตรกรสูงวัยที่ผ่านการอบรมด้านการประกอบอาชีพนำไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. เกษตรกรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๖๕,๕๗๕ ราย
๔. Young Smart Farmer และ Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน ๔๒,๓๐๐ ราย
๕. องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๖. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรมีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
๗. เกษตร/องค์กรเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหลวง และการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ส่งเสริมและขยายผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดผลเป็นรูปธรรม พัฒนาเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวงในการประกอบอาชีพการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพ มีภูมิคุ้มกัน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤตต่าง ๆ

๓.๒ ส่งเสริมบทบาทเกษตรกรสูงวัยและเตรียมเข้าสู่สังคมสูงอายุของภาคการเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรสูงวัย และผู้ที่เกษียณอายุจากการประกอบอาชีพอื่นที่มีความสนใจในด้านการเกษตร ให้มีความรู้และทักษะ สามารถสร้างรายได้จากการทำการเกษตรและพึ่งพาตนเองได้ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทั้งในด้านการเกษตรและการบริหารจัดการ และมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาสู่เยาวชนเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ในชุมชน นำไปสู่การพัฒนาการเกษตร สร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมีคุณค่า รวมทั้งพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเกษตรกรให้สามารถปรับตัวในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมสูงวัยของภาคการเกษตร

๓.๓ ส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน โดยส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เสริมสร้างความรู้ในการผลิต เพื่อสร้างรายได้และเป็นอาหารสำหรับบริโภคในครัวเรือน และเพื่อเป็นการลดรายจ่าย ดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุนการปลูกไม้ยืนต้น มุ่งเน้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม เกิดการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาการบุกรุกที่ดินและความมั่นคง

๓.๔ พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer ที่มีขีดความสามารถด้านการเกษตร สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะ Young Smart Farmer ให้เป็นศูนย์กลาง ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน เชื่อมโยงหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสถาบันการเงิน เพื่อร่วมกันพัฒนาระดับเกษตรกร รวมทั้งประสานและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพิ่มจำนวน Young Smart Farmer และ Smart Farmer และพัฒนาระบบฐานข้อมูล

๓.๕ พัฒนา Smart Farmer ผู้ประกอบการเกษตร

พัฒนา Smart Farmer ให้มีความรู้และทักษะเชิงธุรกิจ เป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพ สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเองได้ โดยมีการวางแผนการผลิต ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งสามารถบริหารจัดการด้านการตลาด เป็นต้นแบบ และเป็นผู้นำด้านการเกษตร มีเครือข่ายที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เยาวชน เกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้

๓.๖ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร

ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หรือกลุ่มยุวเกษตรกร โดยการนำกระบวนการกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและผลิตภัณฑ์ พัฒนาช่องทางการตลาด เกิดเครือข่ายทั้งในเชิงธุรกิจและสังคม และสามารถบริหารจัดการกองทุน นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

๓.๗ พัฒนาและเตรียมกำลังคนเข้าสู่ภาคการเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคนรุ่นใหม่ที่มีความสนใจในการเกษตร ให้มีทัศนคติที่ดีต่อภาคการเกษตรซึ่งมีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความรู้และทักษะวิชาการด้านการเกษตร การบริหารจัดการธุรกิจเกษตร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการสนับสนุนการทำงานเบื้องต้น พัฒนาโดยยึดหลักการให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by doing) และสนับสนุนให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตรจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อสืบทอดอาชีพการเกษตร

๓.๘ สร้างความมั่นคงด้านอาหารและความเข้มแข็งของชุมชน

ส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารของชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการเข้าถึงอาหารของคนในชุมชนในทุกสถานการณ์ ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ส่งเสริมการผลิต แปรรูปและถนอมอาหาร การบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ ส่งเสริมสุขอนามัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกร ส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน ทั้งตลาด online และ offline การแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน (barter trade) และการแบ่งปันอาหาร เตรียมความพร้อมรองรับภาวะวิกฤตโดยจัดตั้งกองทุนอาหาร/จัดระบบคลังอาหารและการกระจายอาหารของชุมชน รวมถึงการจัดตั้งโรงครัวกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้สมาชิกในชุมชนทุกคนมีอาหารบริโภค สามารถรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานคืนถิ่น มีการแบ่งปันอาหารให้แก่ชุมชนเมือง สนับสนุนอาหารให้แก่หน่วยงาน/องค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสาธารณะ รวมทั้งจัดระบบการสำรองพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ชุมชน เป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้อยู่รอดได้ในภาวะวิกฤต ชุมชนฟื้นตัวได้เร็ว สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ตามปกติหลังจากผ่านพ้นภาวะวิกฤต

๓.๙ ขยายผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน

ขยายผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะการจัดเวทีชุมชนที่ต้องดำเนินการแบบ New Normal แต่ยังคงมุ่งเน้นให้เกษตรกรและชุมชนที่ส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ และยึดหลักการสำคัญคือ การพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area – based) กำหนดพื้นที่เป้าหมายที่ชัดเจน วิเคราะห์ให้ครอบคลุมทั้งมิติพื้นที่ - คน - สินค้า พัฒนาต่อยอดจากฐานการพัฒนาที่มีอยู่แล้ว ทำงานบนฐานข้อมูล ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และจัดทำแผนงาน/โครงการตามความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นแผนที่เกิดจากความต้องการของพื้นที่ (Bottom up) พัฒนาระบบฐานข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชนให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้สามารถเข้าถึงได้สะดวก เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง และใช้เป็นฐานในการจัดทำโครงการและการจัดสรรงบประมาณของกรมส่งเสริมการเกษตร และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับนโยบายเร่งด่วนต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาตามความต้องการของพื้นที่และความยั่งยืนของการพัฒนา

๓.๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรตามความต้องการของเกษตรกรและชุมชน โดยสนับสนุนแผนงาน/โครงการที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บูรณาการการทำงานและทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนความต้องการของชุมชน ทั้งการพัฒนา การผลิตสินค้าเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด และเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งการลดรายจ่ายและสร้างรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร สนับสนุนกิจกรรมการเกษตรที่ทำให้เกิดสร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน มีกลไกในการกระจายผลประโยชน์ภายในชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการโครงการ ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน หน่วยงานวิชาการ สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ทั้งในด้านข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยี งบประมาณ และตลาด มีการวัดผลสำเร็จของการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรและชุมชนอย่างชัดเจน นำไปสู่ความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

๓.๑๑ สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่

พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร ทั้งเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรกร อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร วิสาหกิจชุมชน และแปลงใหญ่ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกันในพื้นที่ โดยเฉพาะอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน และเกษตรกรหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ครอบคลุมถึงระดับหมู่บ้าน โดยพัฒนาให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนงานและประสานการดำเนินงาน กระจายเทคโนโลยี และเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลของเครือข่ายดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันและสามารถรองรับการส่งเสริมการเกษตรผ่านระบบดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑๒ ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ

ติดตามสถานการณ์และสื่อสารสร้างความเข้าใจในแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทั้งก่อน - ระหว่าง - หลังการเกิดภัย เพื่อลดความเสียหายและให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที จัดทำแผนเตรียมรับสถานการณ์และการฟื้นฟูอาชีพหลังจากเกิดภัยพิบัติ ทั้งคำแนะนำการดูแลแปลงเกษตรหลังเกิดภัย การเตรียมพันธุ์พืช สารชีวภัณฑ์ และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเริ่มต้นการผลิตรอบใหม่ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ให้เกษตรกรมีอาหารบริโภคในครัวเรือนและสร้างรายได้ในระยะสั้น รวมทั้งเร่งรัดดำเนินการในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนสนับสนุนการเข้าร่วมการประกันภัยพืชผลการเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกร ให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพการเกษตรต่อไปได้ และช่วยลดภาระทางการคลังของภาครัฐในการจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรในระยะยาว

กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน ๒๙๔,๐๐๐ ไร่

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

ส่งเสริมให้เกษตรกรหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกร ให้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเผาในพื้นที่การเกษตร นำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีทดแทนการเผา ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้มีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตจากเดิมสู่การทำเกษตรปลอดการเผาและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน และสร้างเครือข่ายปลอดการเผา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน

๔.๒ ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรมยั่งยืน

ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้นในพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มพื้นที่สีเขียว เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรในการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย ปรับระบบการผลิตและการจัดการฟาร์มเพื่อให้การพัฒนาภาคการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืนทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจ และปรับพฤติกรรมในการทำเกษตรให้เหมาะสม สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

๔.๓ ศึกษารูปแบบและขยายขอบเขตงานส่งเสริมการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง

พัฒนารูปแบบ (Model) การส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และวิถีชีวิตของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยศึกษากลุ่มเป้าหมายใหม่ในการส่งเสริมการเกษตร วิธีการเข้าถึงและให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว เพื่อรองรับการเติบโตของสังคมเมืองและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตสู่รูปแบบ New Normal และ Next Normal การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของคนในปัจจุบันที่มีการทำงานจากที่บ้าน (Work from Home) มากขึ้น ส่งผลให้การสั่งซื้ออาหารผ่านทางออนไลน์เพิ่มขึ้น ความต้องการปลูกพืชเพื่อเป็นอาหารและเพื่อการผ่อนคลายเพิ่มขึ้น มีการขยายตัวด้านโลจิสติกส์ ประกอบกับการใช้ Social Media ที่เพิ่มมากขึ้น จึงต้องปรับบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มคนดังกล่าว โดยสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการส่งเสริมและให้บริการแก่คนในสังคมเมือง ได้แก่ สินค้าในกลุ่มพืชผัก สมุนไพร และไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

เป้าหมาย

๑. บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น Smart Officer เพิ่มขึ้น
๒. มีการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กรเพิ่มขึ้น
๓. กรมส่งเสริมการเกษตรมีขีดสมรรถนะด้านดิจิทัลสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว
๔. บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีความรักความผูกพัน และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์องค์กร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น Smart Officer ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด
๒. กระบวนการงานและบริการของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๕ กระบวนการงาน
๓. ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ ๓
๔. กรมส่งเสริมการเกษตรผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ๙๐ คะแนนขึ้นไป

แนวทางการพัฒนา

๕.๑ มุ่งพัฒนากกรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE และพัฒนาระบบฐานข้อมูล

ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภายในองค์กรให้เป็นดิจิทัล พัฒนาระบบฐานข้อมูล (Big Data) และเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างคลังความรู้ทางการเกษตร พัฒนาระบบบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลในการส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กร และการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการทำงานและการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

๕.๒ ปรับวิธีการทำงานเป็นแบบ New Normal และพร้อมรองรับ Next Normal

ปรับวิธีการทำงานโดยใช้ระบบออนไลน์มากขึ้น ทั้งการอบรมเกษตรกร การศึกษาดูงาน การประชุม/สัมมนา การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การจัดคลินิกเกษตร การจัดงาน Field Day การจัดงานมหกรรมแสดงสินค้า การจัดเวทีชุมชน และการจัดเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID – 19 และสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยยังคงยึดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของโครงการเป็นสำคัญ รวมทั้งปรับระบบส่งเสริมการเกษตรให้รองรับการทำงานในรูปแบบ New Normal มีความยืดหยุ่นและสามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนงานได้ในภาวะการเปลี่ยนแปลงและวิกฤติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หรือ Next Normal ตลอดจนถึงติดตามและประเมินผลโครงการ และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๕.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และสร้างโอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ

พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่าน e – Learning สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา ปรับแนวความคิดในการทำงานแบบ Growth mindset เพื่อสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลร่วมกับสถาบันการศึกษา รวมทั้งพัฒนาด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้รองรับการขับเคลื่อนองค์กร ทั้งการวางแผนอัตรากำลังและการสืบทอดตำแหน่ง การสร้างความความก้าวหน้าในสายอาชีพ และการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

๕.๔ พัฒนาสำนักงานให้เป็น Smart Office

พัฒนาสำนักงานให้เป็น Smart Office เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่เกษตรกร โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมืออุปกรณ์ ยานพาหนะ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ให้รองรับการใช้งานเชิงดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาและจัดระบบการทำงานส่งเสริมการเกษตรและการให้บริการ เพื่อให้สามารถให้บริการแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการให้บริการที่สำนักงาน การให้บริการทางออนไลน์ และการเข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่ด้วยหน่วยบริการเคลื่อนที่

๕.๕ พัฒนาการสู่ระบบราชการ ๔.๐ และปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม

ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ในการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นหน่วยงานภาครัฐที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และมีขีดสมรรถนะสูง และทันสมัย ปรับเปลี่ยนงานบริการให้เป็นระบบ e - Service และพร้อมส่งมอบบริการที่มีคุณภาพให้กับเกษตรกร ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต ยึดหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คำนึงถึงความเท่าเทียมของกลุ่มทางสังคม และมีความพร้อมในการรับการตรวจสอบ รวมทั้งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กร และออกแบบระบบบริหารงานใหม่ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ มีขนาดที่เหมาะสมกับภารกิจ สามารถปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ โครงสร้างองค์กร ระบบการบริหารงาน รวมทั้งวางกฎระเบียบเองได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นการทำงานแบบบูรณาการและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทุกภาคส่วน และสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าในการทำงาน

๕.๖ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรของบุคลากรในทุกสายงานเพื่อยกระดับงานส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนการจัดเวทีวิชาการในทุกระดับ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยในงานประจำ (Routine to Research : R2R) และใช้เป็นเวทีในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรบนฐานองค์ความรู้ และหลักวิชาการ

๕.๗ สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์

สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ ในรูปแบบที่น่าสนใจ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น ทั้งเกษตรกร บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

บทที่ ๓**โครงการกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๖**

โครงการเป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดโครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ รวมทั้งความเชื่อมโยงกับเป้าหมายและตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบในการดำเนินโครงการ การรายงานผลการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลโครงการ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๓.๑ โครงการและงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๖๖

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นการแสดงให้เห็นภาพรวมโครงการที่กรมส่งเสริมการเกษตรจะดำเนินการ โดยจำแนกตามกลยุทธ์ทั้ง ๕ กลยุทธ์ มีจำนวน ๓๐ โครงการ ๑ ผลผลิต โดยเป็นโครงการที่กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการในปัจจุบัน และส่วนหนึ่งเป็นโครงการสำคัญ (Flagship) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๓.๒ ความเชื่อมโยงของโครงการส่งเสริมการเกษตรกับแผนระดับต่าง ๆ และตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เนื่องจากระบบการจัดทำแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการในปัจจุบัน กำหนดให้ ๑ โครงการสามารถตอบได้เพียง ๑ เป้าหมายเท่านั้น แต่ในการจัดทำโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาโครงการในลักษณะบูรณาการ ครอบคลุมการพัฒนาในหลายมิติ และสามารถตอบได้หลายเป้าหมาย เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนและเกิดประโยชน์สูงสุดกับเกษตรกร นำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร “เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น” ได้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงได้จัดทำความเชื่อมโยงของโครงการส่งเสริมการเกษตรกับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่แต่ละโครงการต้องดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ รายละเอียดโครงการและงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับการจัดสรรงบประมาณ
 ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

หน่วย : ล้านบาท ทศนิยม ๔ ตำแหน่ง

โครงการ/ผลผลิต		เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณ
		๑๖๓,๑๘๓	ราย	๔,๙๖๕.๘๙๔๘
๑	แผนงานบุคลากรภาครัฐ	-	คน	๓,๔๙๙.๔๓๓๗
	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	-	คน	๒,๘๖๔.๐๐๑๔
	ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	-	คน	๕๖๘.๗๖๙๙
	ค่าตอบแทน ใช้น้อยและวัสดุ (ค่าเช่าบ้าน เงินสมทบประกันสังคม เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ)	-	-	๖๖.๖๖๒๔
๒	แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	๙,๙๙๐	ราย	๕๑๗.๖๐๔๘
๑)	ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ	๙,๙๙๐	ราย	๕๑๗.๖๐๔๘
๓	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า	๗๕,๙๐๐	ราย	๖๔๘.๐๗๕๘
๑)	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	๒,๙๒๐	ไร่	๑๖.๐๒๙๔
๒)	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๑๕,๐๐๐	ราย	๔๗.๙๓๑๒
๓)	โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	๔,๓๐๐	ราย	๕.๓๑๗๓
๔)	โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	๖,๒๐๐,๐๐๐	ครัวเรือน	๑๐๐.๗๗๐๙
๕)	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่*	๒,๐๐๐	แปลง	๒๐๘.๔๘๙๖
๖)	โครงการพัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืน	๕,๐๐๐	ราย	๖.๘๑๖๐
๗)	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	๕,๐๐๐	ราย	๑๐.๕๑๘๐
๘)	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	๒,๕๐๐	ราย	๓.๙๓๓๘
๙)	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น*	๑,๕๕๐	ราย	๓๕.๙๐๙๔
๑๐)	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ*	๑,๘๑๐	ราย	๑๑.๔๑๘๕
๑๑)	โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	๑,๒๐๐,๐๐๐	ต้น/ชุด	๔๓.๐๓๖๒
๑๒)	โครงการพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสีย*	๘๔๐	ราย	๖.๐๙๗๑
๑๓)	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน*	๑,๑๐๐	แห่ง	๓๙.๘๑๑๙

โครงการ/ผลผลิต		เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณ
๑๔)	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๘,๐๐๐	ราย	๔๓.๓๖๖๕
๑๕)	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	๑๕๔	แห่ง	๗.๒๘๕๗
๑๖)	โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน	๖	เครือข่าย	๑.๙๑๑๐
๑๗)	โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร	๖,๕๐๐	ราย	๒๘.๘๖๗๐
๑๘)	โครงการ ๑ อำเภอ ๑ แปลงเกษตรอัจฉริยะ	๑๐	แปลง	๙.๙๖๑๖
๑๙)	โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	๑๕,๔๐๐	ราย	๑๐.๒๖๒๗
๒๐)	โครงการส่งเสริมการจัดตั้งและบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๓๐	แห่ง	๑๐.๓๔๒๐
๔	แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม	๑๔,๘๕๐	ราย	๖๗.๓๔๐๑
๑)	โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง	๒,๐๐๐	ราย	๒.๘๒๒๐
๒)	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๒,๘๕๐	ราย	๖๔.๕๑๘๑
๕	แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	๑,๐๗๘	ราย	๔.๔๒๐๐
๑)	โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย	๑,๐๗๘	ราย	๔.๔๒๐๐
๖	แผนงานยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม	๑๗,๖๔๐	ราย	๙.๗๑๔๖
๑)	โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	๑๗,๖๔๐	ราย	๙.๗๑๔๖
๗	แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	๓,๗๐๐	ราย	๑๒.๒๒๖๗
๑)	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่	๓,๗๐๐	ราย	๑๒.๒๒๖๗
๘	แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว	๕๖	แหล่ง	๓.๓๓๗๘
๑)	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน*	๕๖	แหล่ง	๓.๓๓๗๘
๙	แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	๔๐,๐๓๕	ราย	๒๐๓.๗๓๖๓
๑)	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer)	๑๑,๗๗๕	ราย	๓๓.๑๗๗๘
๒)	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	๑,๘๐๐	ราย	๒.๙๐๐
๓)	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๖,๔๖๐	ราย	๑๔๘.๒๓๐๒
๔)	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	๕๕๖	กลุ่ม	๑๙.๔๒๘๓

หมายเหตุ :

- ข้อมูลงบประมาณเป็นข้อมูลจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ณ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕)
- * เป็นโครงการสำคัญตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๖ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

กลยุทธ์ กสก.	โครงการ กสก.	ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนแม่บทฯ	แผนแม่บทย่อย	แผนการปฏิรูปประเทศ
กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคง ในอาชีพแก่เกษตรกร	๑) โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่	ด้านความมั่นคง	ความมั่นคง	การป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	-
กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิต และจัดการสินค้า เกษตรตลอดห่วงโซ่ การผลิต	๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร อัตลักษณ์พื้นถิ่น	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	-
	๓) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรปลอดภัย	ด้านเศรษฐกิจ
	๔) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน สินค้าเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรปลอดภัย	ด้านเศรษฐกิจ
	๕) โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมี ทางการเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรปลอดภัย	ด้านเศรษฐกิจ
	๖) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร ชีวภาพ	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรชีวภาพ	-
	๗) โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ ทางการเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรชีวภาพ	-
	๘) โครงการส่งเสริมการจัดตั้งและบริหารจัดการ วิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรชีวภาพ	-
	๙) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรแปรรูป	-
	๑๐) โครงการ ๑ อำเภอ ๑ แปลง เกษตรอัจฉริยะ	ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรอัจฉริยะ	-

กลยุทธ์ กสก.	โครงการ กสก.	ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนแม่บทฯ	แผนแม่บทย่อย	แผนการปฏิรูปประเทศ
	๑๑) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรอัจฉริยะ	-
	๑๒) โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	เกษตรอัจฉริยะ	-
	๑๓) โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๑๔) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri – Map)	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๑๕) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสีย	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๑๖) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๑๗) โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๑๘) โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๑๙) โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๒๐) โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๒๑) ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ
	๒๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การเกษตร	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ด้านเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ กสก.	โครงการ กสก.	ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนแม่บทฯ	แผนแม่บทย่อย	แผนการปฏิรูปประเทศ
	๒๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	ด้านเศรษฐกิจ
กลยุทธ์ที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรองค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร	๒๔) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	พลังทางสังคม	การเสริมสร้างทุนทางสังคม	-
	๒๕) โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	พลังทางสังคม	การเสริมสร้างทุนทางสังคม	-
	๒๖) โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	พลังทางสังคม	การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก	-
	๒๗) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	เศรษฐกิจฐานราก	การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	-
	๒๘) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	เศรษฐกิจฐานราก	การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ	-
	๒๙) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	เศรษฐกิจฐานราก	การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ	-
	๓๐) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	เศรษฐกิจฐานราก	การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	-
	กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๓๑) โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การเติบโตอย่างยั่งยืน	การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

กลยุทธ์ กสก.	โครงการ กสก.	ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนแม่บทฯ	แผนแม่บทย่อย	แผนการปฏิรูปประเทศ
กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพ องค์กรและการบริหาร จัดการ	การพัฒนาศักยภาพองค์กรและบุคลากร ๑) พัฒนาบุคลากร	-	-	-	-
	๒) ปรับเปลี่ยนกระบวนการงานเป็นระบบ เทคโนโลยีดิจิทัล	-	-	-	-
	๓) ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner)	-	-	-	-
	๔) การประเมินตามเกณฑ์ ITA	-	-	-	-
	๕) การวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร	-	-	-	-

สรุปภาพรวมโครงการส่งเสริมการเกษตรที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย และวิสัยทัศน์

